

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені А. С. МАКАРЕНКА
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Кваліфікаційна наукова
праця на правах рукопису

УДК 373.5.015.32:[7+008]:784.4](043.5)

ЛЯН ЦЗИ

**ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ ОСНОВНОЇ
ШКОЛИ ЗАСОБАМИ МУЗИЧНОГО ФОЛЬКЛОРУ**

01 Освіта/Педагогіка

014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії

Дисертація містить результати власних досліджень. Використання ідей,
результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

数字签名者:Liang Zi
梁梓 日期:2023.11.03
08:30:07+08'00' Лян Цзи

Науковий керівник – Бойченко Марина Анатоліївна, доктор
педагогічних наук, професор

Суми – 2023

АНОТАЦІЯ

Лян Ци. Формування естетичної культури учнів основної школи засобами музичного фольклору. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво). – Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. Суми, 2023.

Зміст анотації

У дисертаційному дослідженні цілісно висвітлено проблему формування естетичної культури учнів основної школи засобами музичного фольклору, розроблено, теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено відповідну методику.

Схарактеризовано стан розробленості проблеми формування естетичної культури учнів основної школи в науково-педагогічній літературі, розкрито її сутність та структуру. Простежено еволюційний шлях поняття «культура», що ознаменувався урізноманітненням та уточненням його визначень. Виявлено, що естетична культура особистості являє собою цілісну систему, що охоплює низку складових, до яких належать: естетичні цінності, що формуються під час навчання, виховання й розвитку особистості; естетичні потреби і установки, що виступають підґрунтям для формування цінностей; цілеспрямована діяльність та творчість (засвоєння наявних і продукування нових естетичних цінностей у різноманітних видах людської діяльності, зокрема й мистецькій); сприятливе освітнє середовище для імерсії здобувача освіти у «світ естетики». Сутність загальної естетичної культури особистості вчені вбачають у сукупності елементів усіх сфер розвитку особистості: розумовій (інтелектуальній), фізичній, моральній, трудовій, виступаючи водночас засобом, який їх об'єднує та гармонізує. У феномені естетичної культури розрізняють естетичну культуру суспільства й естетичну культуру особистості, що характеризуються мірою засвоєння естетичних цінностей.

У межах характеристики структури естетичної культури учнів основної школи висвітлено сутнісні особливості її складових: естетичного сприйняття, естетичного почуття, естетичної потреби, естетичної свідомості, естетичного судження, естетичної оцінки, естетичного смаку, естетичної поведінки, естетичного досвіду тощо.

Визначено потенціал засобів музичного фольклору для формування естетичної культури учнів основної школи. Констатовано, що вивчення історичних відомостей та ознайомлення з кращими зразками музичного фольклору народів світу сприяє вдосконаленню всіх складових естетичної культури: естетичної свідомості, естетичного сприйняття, естетичного почуття, естетичного смаку, здатності до естетичної оцінки тощо.

Обґрунтовано наукові підходи та принципи формування естетичної культури учнів основної школи засобами музичного фольклору.

У дослідженні проблема формування естетичної культури учнів основної школи засобами музичного фольклору розглядається на основі особистісно орієнтованого, аксіологічного, герменевтичного, діяльнісного та мультикультурного підходів, оскільки саме вони, з огляду на специфіку означеного феномену, впливають на динаміку його розвитку в процесі фахового навчання.

Схарактеризовано загальнодидактичні та специфічні принципи формування естетичної культури учнів основної школи засобами музичного фольклору. Серед специфічних принципів, реалізація яких забезпечує формування естетичної культури учнів основної школи засобами музичного фольклору, виокремлено принципи: культурологічної та музикознавчої спрямованості освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти на уроках мистецтва та в позаурочній діяльності; наступності у формуванні естетичної культури учнів основної школи впродовж навчання в закладі загальної середньої освіти; стимулювання власної естетичної активності й самостійності в естетичному розвитку; значущості естетичного переживання

особистості учня основної школи; єдність потенційного й актуального в розвитку естетичної культури учнів основної школи.

Обґрунтовано педагогічні умови формування естетичної культури учнів основної школи засобами музичного фольклору: 1) стимулювання пізнавального інтересу до музичного фольклору представників різних народів як засобу формування естетичної культури; 2) створення в закладі освіти середовища, сприятливого для розвитку естетичної культури здобувачів загальної середньої освіти; 3) розробка й застосування на уроках мистецтва та в позаурочній діяльності креативних технологій формування естетичної культури учнів основної школи; 4) упровадження різноманітних форм індивідуально-творчої роботи.

Окреслено методи формування естетичної культури учнів основної школи із їхнім розподілом на три групи: мотиваційні, пізнавальні й інтерактивні, використання яких було зумовлено специфікою певного етапу експериментального дослідження. На першому етапі домінували мотиваційні методи навчання, орієнтовані на розвиток інтересу й потреби у вивченні творів музичного мистецтва, зокрема музичного фольклору, формування позитивного ставлення до мистецької діяльності (визнання, заохочення, переконання, схвалення, стимулювальне оцінювання, створення ситуацій успіху тощо). На другому етапі домінували пізнавальні методи навчання, сфокусовані на розвиткові аналітичного мислення, накопиченні знань у галузі музичного фольклору, формування вмінь їх синтезувати й узагальнювати (розповідь, обговорення, бесіда, пояснення; коментування, метод аналізу творів музичного фольклору, метод вербалізації змісту творів музичного фольклору, метод логічної здогадки тощо). Інтерактивні методи, спрямовані на формування естетичної культури учнів основної школи, використовувалися протягом усіх етапів досліджуваного процесу, однак домінували на третьому етапі, оскільки саме на цьому етапі здобувачі загальної середньої освіти демонстрували кращу мотивацію та здатність до творчої діяльності. До таких методів зараховано: навчальні дискусії, «круглі столи», «світове кафе»,

коментування відео та аудіоматеріалу, творчі імпровізації, театралізації, міні-проекти, кейси, квести тощо.

Розроблено методику формування естетичної культури учнів основної школи засобами музичного фольклору. Виокремлено критерії та показники, що відповідали кожному структурному компоненту. Мотиваційно-аксіологічний компонент оцінювався за допомогою мотиваційно-особистісного критерію, що уможливив виявлення інтересу учнів до вивчення музичного фольклору різних народів та усвідомлення його значущості для формування системи цінностей та переконань. Показниками мотиваційно-особистісного критерію було обрано: міру зацікавленості у вивченні музичного фольклору різних народів; міру сформованості особистісних якостей учнів основної школи. Когнітивно-знаннєвий компонент досліджуваного феномену позначав відповідні знання й когнітивні вміння учнів основної школи, їх здатність аналізувати та інтерпретувати твори музичного фольклору. Задля здійснення оцінювання когнітивно-знаннєвого компоненту було обрано когнітивно-компетентнісний критерій із відповідними показниками, а саме: ступінь ерудованості в галузі музичного фольклору різних народів та розвиненості художньо-образного мислення; міру компетентності в галузі аналізу й інтерпретації творів музичного фольклору; міру розвиненості естетичних смаків та потреб. Емоційно-творчий компонент формування естетичної культури учнів основної школи оцінювався за емоційно-перетворювальним критерієм, показниками якого було обрано: міру творчої активності учнів основної школи на заняттях мистецтва та в позаурочній діяльності; міру здатності до емоційного занурення у світ музичного мистецтва, насамперед, музичного фольклору, естетичної емпатії, естетичного сприймання; міру розвитку творчих здібностей школярів.

Задля здійснення оцінки окреслених вище показників було використано такі діагностичні інструменти, як педагогічне спостереження, експертна оцінка, анкетування, тестування, діагностичні карти, творчо-діагностичні

завдання, опитування тощо, а також методи математичної статистики для обробки отриманих у ході експериментальної роботи результатів.

Аналіз та узагальнення отриманих результатів дозволили виявити чотири рівні сформованості естетичної культури учнів основної школи: низької, середньої, достатньої та високої сформованості. Результати першого діагностичного зрізу в межах констатувального експерименту засвідчили, що переважна кількість учнів основної школи до початку впровадження розробленої авторської методики знаходилася на рівнях низької та початкової сформованості естетичної культури.

Результати другого, прикінцевого діагностичного зрізу, продемонстрували значну динаміку змін у рівнях сформованості естетичної культури учнів основної школи, досягнуті завдяки впровадженню авторської методики. Зокрема, в ЕГ кількість школярів, які досягли високого рівня сформованості естетичної культури збільшилася на 19,25 % (у КГ – на 1,76 %), на рівні достатньої сформованості спостерігалося збільшення кількості здобувачів освіти в ЕГ на 21,78 % (у КГ – на 3,69 %); на рівні низької сформованості кількість учнів у ЕГ стала меншою на 24,97 % (у КГ – на 3,37 %); на рівні початкової сформованості в ЕГ було виявлено зменшення на 16,05 % (у КГ – на 1,66 %).

Статистичну розбіжність між показниками в ЕГ та КГ було доведено за допомогою критерію ϕ^* Фішера, що підтвердило ефективність запропонованої експериментальної методики.

Наукова новизна отриманих результатів дослідження полягає в тому, що вперше у вітчизняній педагогічній науці естетичну культуру учнів основної школи досліджено як цілісний освітній і культурний феномен, у структурі якого виокремлено три компоненти (мотиваційно-аксіологічний, когнітивно-знаннєвий, емоційно-творчий); обґрунтовано методику формування естетичної культури учнів основної школи засобами музичного фольклору, в основу якої покладено: особистісно орієнтований, аксіологічний, герменевтичний, діяльнісний і мультикультурний наукові підходи,

загальнодидактичні та специфічні принципи (культурологічна та музикознавча спрямованість освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти на уроках мистецтва та в позаурочній діяльності; наступність у формуванні естетичної культури учнів основної школи впродовж навчання в закладі загальної середньої освіти; стимулювання власної естетичної активності й самостійності в естетичному розвитку; значущість естетичного переживання особистості учня основної школи; єдність потенційного й актуального в розвитку естетичної культури учнів основної школи) та педагогічні умови (стимулювання пізнавального інтересу до музичного фольклору представників різних народів як засобу формування естетичної культури; створення в закладі освіти середовища, сприятливого для розвитку естетичної культури здобувачів загальної середньої освіти; розробка й застосування на уроках мистецтва та в позаурочній діяльності креативних технологій формування естетичної культури учнів основної школи; упровадження різноманітних форм індивідуально-творчої роботи).

Уточнено сутність поняття «естетична культура» та характеристики її структурних компонентів; удосконалено методика навчання мистецтва на уроках та в позаурочній діяльності закладу загальної середньої освіти.

Подальшого розвитку отримали ідеї щодо використання потенціалу засобів музичного фольклору у вихованні особистості школяра, зміст, форми та методи навчання й виховання засобами музичного фольклору в закладі загальної середньої освіти в урочній та позаурочній діяльності.

Практичне значення отриманих результатів дослідження полягає в можливості впровадження положень та висновків дисертації у зміст курсу з методики навчання музичного мистецтва. Розроблена методика може бути застосована на уроках мистецтва в закладах загальної середньої освіти, у позакласній та позашкільній роботі з дітьми та учнівською молоддю в закладах загальної середньої та позашкільної освіти. Результати дослідження можуть бути використані в підготовці навчальних програм і посібників для закладів вищої, загальної середньої та позашкільної освіти.

Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів окресленої проблеми. Перспективи подальших наукових розвідок вбачаємо в адаптації розробленої методики формування естетичної культури для учнів інших вікових категорій та в інших галузях мистецької освіти.

Ключові слова: загальна середня освіта, мистецька освіта, мистецька педагогіка, культура, естетична культура, учні основної школи, школярі, музичний фольклор, музичне мистецтво, методика формування естетичної культури.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА

Наукові праці,

у яких опубліковані основні наукові результати дисертації

Статті у наукових фахових виданнях України

1. Boichenko, M., Liang Zi (2022). Diagnostic toolkit for assessing the levels of the basic school students' aesthetic culture formation by means of musical folklore. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 7-8 (121-122), 303-313. DOI 10.24139/2312-5993/2022.07-08/303-313. URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/%D0%9B%D1%8F%D0%BD-%D0%A6%D0%B7%D0%B8-2.pdf>.
2. Liang Zi, Boichenko, M. (2021). Aesthetic culture of basic school students as a subject of scientific-pedagogical research. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 9 (113), 343-351. DOI 10.24139/2312-5993/2021.09/343-351. URL: <https://drive.google.com/file/d/1FCjukVDlmRR6DPt5JYVKnA24nY5FMdgW/view>.
3. Liang Zi (2022). Pedagogical conditions and methods of forming basic school students' aesthetic culture by means of musical folklore. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 6 (120), 152-162. DOI 10.24139/2312-5993/2021.06/152-162. URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp->

[content/uploads/2023/11/%D0%9B%D1%8F%D0%BD-%D0%A6%D0%B7%D0%B8-1.pdf](https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/%D0%9B%D1%8F%D0%BD-%D0%A6%D0%B7%D0%B8-1.pdf).

4. Liang Zi (2023). Stages of implementation of the methodology of basic school students' aesthetic culture formation by means of musical folklore. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 5-6 (129-130), 3-12. DOI 10.24139/2312-5993/2023.05-06/003-012. URL:

<https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/%D0%9B%D1%8F%D0%BD-%D0%A6%D0%B7%D0%B8.pdf>.

Наукові праці,

які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

5. Лян Цзи (2021). Феномен естетичної культури у вітчизняному науково-педагогічному дискурсі. *Освіта для XXI століття: виклики, проблеми, перспективи: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (16-17 листопада 2021 року, м. Суми). Том 1*, (сс. 69-71). Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка. URL:

https://drive.google.com/file/d/1DBtnnZsTjx_DZq-0Q75T0GhSMKcmS5O3/view

6. Лян Цзи (2022). Музичний фольклор як засіб формування естетичної культури учнів основної школи. *Освіта для XXI століття: виклики, проблеми, перспективи: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (28 жовтня 2022 року, м. Суми)*, (сс. 203-204). СумДПУ імені А.С. Макаренка. URL:

<https://drive.google.com/file/d/1PjvF6mNtE-KVXEZJQeGt1hc8qhJgNECk/view>

7. Лян Цзи (2023). Педагогічні умови формування естетичної культури учнів основної школи засобами музичного фольклору. *Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри змін: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (27-28 квітня 2023 року, м. Суми)*, (сс. 104-106). Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка. URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp->

[content/uploads/2023/09/%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf](https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/09/%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf)

8. Лян Цзи (2022). Принципи формування естетичної культури учнів основної школи засобами музичного фольклору. *Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри змін: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (20-21 грудня 2022 року, м. Суми)*, (сс. 65-66). Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка. URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/09/%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B2.pdf>.

ABSTRACT

Liang Zi. Formation of aesthetic culture of the basic school students by means of musical folklore. – Qualifying scientific work on the rights of the manuscript.

Thesis for Doctor of Philosophy degree in specialty 014 Secondary Education (Musical Art). – Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko. Sumy, 2023.

The contents of the abstract

In the dissertation research, the problem of forming basic school students' aesthetic culture by means of musical folklore is revealed, the appropriate methodology is developed, theoretically substantiated and experimentally verified.

The state of development of the problem of forming basic school students' aesthetic culture in the scientific-pedagogical literature is characterized, its essence and structure are revealed. The evolutionary path of the concept of "culture" is traced, which was marked by the diversification and clarification of its definitions. It is found that the aesthetic culture of an individual is a holistic system that includes a number of components, namely: aesthetic values that are formed during training, upbringing and development of an individual; aesthetic needs and attitudes that are

the basis for the formation of values; purposeful activity and creativity (assimilation of existing and production of new aesthetic values in various types of human activity, including artistic ones); a favorable educational environment for the immersion of the student in the “world of aesthetics”. Scientists see the essence of the general aesthetic culture of an individual in the set of elements of all spheres of the personality development: mental (intellectual), physical, moral, labor, acting at the same time as a means that unites and harmonizes them. In the phenomenon of aesthetic culture, a distinction is made between the aesthetic culture of society and the aesthetic culture of an individual, which are characterized by the degree of assimilation of aesthetic values.

Within the characterization of the structure of the basic school students’ aesthetic culture, the essential features of its components are highlighted: aesthetic perception, aesthetic feeling, aesthetic need, aesthetic consciousness, aesthetic judgment, aesthetic evaluation, aesthetic taste, aesthetic behavior, aesthetic experience, etc.

The potential of musical folklore tools for the formation of the aesthetic culture of the basic school students has been determined. It is established that the study of historical information and familiarization with the best examples of musical folklore of the peoples of the world contributes to the improvement of all components of aesthetic culture: aesthetic consciousness, aesthetic perception, aesthetic feeling, aesthetic taste, ability to aesthetic appreciation, etc.

The scientific approaches and principles of forming the basic school students’ aesthetic culture by means of musical folklore are substantiated.

In the study, the problem of forming the aesthetic culture of basic school students by means of musical folklore is considered on the basis of a personality-centered, axiological, hermeneutic, activity and multicultural approaches, since it is they, given the specifics of the phenomenon, that influence the dynamics of its development in the process of professional training.

The general didactic and specific principles of the basic school students’ aesthetic culture formation by means of musical folklore are characterized. Among

the specific principles, the implementation of which ensures formation of the aesthetic culture of the basic school students by means of musical folklore, the following are highlighted: cultural and musicological orientation of the educational process in the institution of general secondary education in art classes and in extracurricular activities; continuity in the formation of the basic school students' aesthetic culture during their studies in a general secondary education institution; stimulation of one's own aesthetic activity and independence in aesthetic development; the significance of the aesthetic experience of the basic school student's personality; the unity of potential and actual in the development of the aesthetic culture of basic school students.

The pedagogical conditions for the basic school students' aesthetic culture formation by means of musical folklore are substantiated: 1) stimulation of cognitive interest in the musical folklore of the representatives of various nations as a means of forming aesthetic culture; 2) creation of an environment in the educational institution favorable for the development of the aesthetic culture of students of general secondary education institutions; 3) development and application in art lessons and in extracurricular activities of creative technologies for the formation of the aesthetic culture of basic school students; 4) implementation of various forms of individual creative work.

The methods of forming the aesthetic culture of basic school students are outlined, with their division into three groups: motivational, cognitive, and interactive, the use of which was determined by the specifics of a certain stage of experimental research. The first stage was dominated by motivational teaching methods focused on the development of interest and the need to study works of musical art, in particular musical folklore, fostering a positive attitude towards artistic activity (recognition, encouragement, persuasion, approval, stimulating assessment, creating situations of success, etc.). The second stage was dominated by cognitive teaching methods, focused on the development of analytical thinking, the accumulation of knowledge in the field of musical folklore, the formation of the ability to synthesize and summarize them (narration, discussion, conversation,

explanation; commenting, the method of analyzing works of musical folklore, the method of verbalizing the content of works of musical folklore, the method of logical guess, etc.). Interactive methods aimed at forming the aesthetic culture of basic school students were used during all stages of the research process, but dominated at the third stage, as it was at this stage that students of general secondary education institutions demonstrated better motivation and ability for creative activity. Such methods include: educational discussions, “round tables”, “world café”, commenting on video and audio material, creative improvisations, theatrical performances, mini-projects, cases, quests, etc.

A method of forming the aesthetic culture of basic school students by means of musical folklore has been developed. The criteria and indicators that corresponded to each structural component were singled out. The motivational-axiological component was evaluated using the motivational-personal criterion, which made it possible to identify the students’ interest in studying the musical folklore of different peoples and to realize its significance for the formation of the system of values and beliefs. Indicators of the motivational-personal criterion were chosen: degree of interest in studying the musical folklore of different peoples; degree of formation of the personal qualities of basic school students. The cognitive-knowledge component of the studied phenomenon indicated the relevant knowledge and cognitive skills of primary school students, their ability to analyze and interpret works of musical folklore. In order to evaluate the cognitive-knowledge component, a cognitive-competence criterion with appropriate indicators was chosen, namely: the degree of erudition in the field of musical folklore of different peoples and the development of artistic and figurative thinking; measure of competence in the field of analysis and interpretation of works of musical folklore; the degree of development of aesthetic tastes and needs. The emotional-creative component of the formation of the aesthetic culture of the basic school students was evaluated according to the emotional-transformative criterion, the indicators of which were chosen: the measure of creative activity of basic school students in art classes and extracurricular activities; the degree of ability to emotional immersion in the world of musical art,

primarily musical folklore, aesthetic empathy, aesthetic perception; degree of development of creative abilities of schoolchildren.

In order to evaluate the indicators outlined above, such diagnostic tools as pedagogical observation, expert evaluation, questionnaires, testing, diagnostic maps, creative diagnostic tasks, surveys, etc., as well as mathematical statistics methods for processing the information obtained during the experimental work, were used.

The analysis and generalization of the obtained results made it possible to identify four levels of formation of the aesthetic culture of basic school students: low, medium, sufficient and high. The results of the first diagnostic section within the ascertainment experiment proved that the majority of basic school students before the introduction of the developed author's methodology were at the levels of low and initial formation of aesthetic culture.

The results of the second, final diagnostic section, demonstrated significant dynamics of changes in the levels of aesthetic culture formation of basic school students, achieved through the implementation of the author's methodology. In particular, in the EG the number of schoolchildren who achieved a high level of formation of aesthetic culture increased by 19.25 % (in CG - by 1.76 %), at the level of sufficient formation there was an increase in the number of students in the EG by 21.78 % (in CG – by 3.69 %); at the level of low formation, the number of students in EG decreased by 24.97 % (in CG – by 3.37 %); at the level of initial formation in EG, a decrease by 16.05 % was found (in CG – by 1.66 %).

The statistical discrepancy between the indicators in the EG and CG was proven using Fisher's φ^* test, which confirmed the effectiveness of the proposed experimental methodology.

The scientific novelty of the research results lies in the fact that, for the first time in domestic pedagogical science, the aesthetic culture of basic school students has been investigated as an integral educational and cultural phenomenon, in the structure of which three components are distinguished (motivational-axiological, cognitive-knowledge, emotional-creative); the methodology of forming the aesthetic culture of basic school students by means of musical folklore is substantiated, which

is based on: personality-centered, axiological, hermeneutic, activity and multicultural scientific approaches, general didactic and specific principles (cultural and musicological orientation of the educational process in the institution of general secondary education in art classes and in extracurricular activities; continuity in the formation of the aesthetic culture of basic school students during their studies in a general secondary education institution; stimulation of one's own aesthetic activity and independence in aesthetic development; the significance of the aesthetic experience of the personality of a basic school student; the unity of potential and actual in the development of the aesthetic culture of basic school students) and pedagogical conditions (stimulation of cognitive interest in the musical folklore of representatives of various peoples as a means of forming aesthetic culture; creation of an environment in the education institution favorable for the development of aesthetic culture of students of general secondary education institutions; development and application in art lessons and in extracurricular activities of creative technologies for the formation of the aesthetic culture of basic school students; implementation of various forms of individual creative work).

The essence of the concept of "aesthetic culture" and the characteristics of its structural components are clarified; the method of teaching art in lessons and in extracurricular activities of the general secondary education institution has been improved.

Further development was given to the ideas of using the potential of musical folklore in the development of the student's personality, the content, forms and methods of teaching and education by the means of musical folklore in the institution of general secondary education in curricular and extracurricular activities.

The practical significance of the obtained research results lies in the possibility of applying the provisions and conclusions of the dissertation to the course on the methodology of teaching musical art. The developed methodology can be applied in art classes in general secondary education institutions, in curricular and extracurricular work with children and youth. The results of the research can be used

in the preparation of training programs and manuals for institutions of higher, general secondary and out-of-school education.

The conducted research does not cover all aspects of the outlined problem. We see the prospects for further scientific research in the adaptation of the developed methodology for the formation of aesthetic culture for students of other age categories and in other branches of art education.

Key words: general secondary education, art education, art pedagogy, culture, aesthetic culture, elementary school students, schoolchildren, musical folklore, musical art, method of forming aesthetic culture.

LIST OF AUTHOR'S PUBLICATIONS

Research works,

in which the main scientific results of the thesis are published

Articles in professional scientific journals of Ukraine

1. Boichenko, M., Liang Zi (2022). Diagnostic toolkit for assessing the levels of the basic school students' aesthetic culture formation by means of musical folklore. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 7-8 (121-122), 303-313. DOI 10.24139/2312-5993/2022.07-08/303-313. URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/%D0%9B%D1%8F%D0%BD-%D0%A6%D0%B7%D0%B8-2.pdf>.
2. Liang Zi, Boichenko, M. (2021). Aesthetic culture of basic school students as a subject of scientific-pedagogical research. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 9 (113), 343-351. DOI 10.24139/2312-5993/2021.09/343-351. URL: <https://drive.google.com/file/d/1FCjukVDImRR6DPt5JYVKnA24nY5FMdgW/view>.
3. Liang Zi (2022). Pedagogical conditions and methods of forming basic school students' aesthetic culture by means of musical folklore. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 6 (120), 152-162. DOI 10.24139/2312-

5993/2021.06/152-162. URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/%D0%9B%D1%8F%D0%BD-%D0%A6%D0%B7%D0%B8-1.pdf>.

4. Liang Zi (2023). Stages of implementation of the methodology of basic school students' aesthetic culture formation by means of musical folklore. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 5-6 (129-130), 3-12. DOI 10.24139/2312-5993/2023.05-06/003-012. URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/%D0%9B%D1%8F%D0%BD-%D0%A6%D0%B7%D0%B8.pdf>.

Research works,

which certify the approbation of the materials of the thesis

5. Лян Цзи (2021). Феномен естетичної культури у вітчизняному науково-педагогічному дискурсі. *Освіта для XXI століття: виклики, проблеми, перспективи: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (16-17 листопада 2021 року, м. Суми). Том 1*, (сс. 69-71). Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка. URL: https://drive.google.com/file/d/1DBtnZsTjx_DZq-0Q75T0GhSMKcmS5O3/view

6. Лян Цзи (2022). Музичний фольклор як засіб формування естетичної культури учнів основної школи. *Освіта для XXI століття: виклики, проблеми, перспективи: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (28 жовтня 2022 року, м. Суми)*, (сс. 203-204). СумДПУ імені А.С. Макаренка. URL: <https://drive.google.com/file/d/1PjvF6mNtE-KVXEZJQeGt1hc8qhJgNECk/view>

7. Лян Цзи (2023). Педагогічні умови формування естетичної культури учнів основної школи засобами музичного фольклору. *Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри змін: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (27-28 квітня 2023 року, м. Суми)*, (сс. 104-106). Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С.

Макаренка. URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/09/%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>

8. Лян Цзи (2022). Принципи формування естетичної культури учнів основної школи засобами музичного фольклору. *Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри змін: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (20-21 грудня 2022 року, м. Суми)*, (сс. 65-66). Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2022. URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/09/%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B2.pdf>.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	21
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ	
ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ	
ЗАСОБАМИ МУЗИЧНОГО ФОЛЬКЛОРУ	28
1.1. Проблема формування естетичної культури учнів основної школи в науково-педагогічній літературі.....	28
1.2. Сутність та структура естетичної культури учнів основної школи.....	42
1.3. Потенціал засобів музичного фольклору для формування естетичної культури учнів основної школи	66
Висновки до розділу 1.....	87
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ	
ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ ОСНОВНОЇ	
ШКОЛИ ЗАСОБАМИ МУЗИЧНОГО ФОЛЬКЛОРУ	
90	
2.1. Наукові підходи та принципи формування естетичної культури учнів основної школи засобами музичного фольклору.....	90
2.2. Педагогічні умови та методи формування естетичної культури учнів основної школи засобами музичного фольклору	111
Висновки до розділу 2.....	122
РОЗДІЛ 3. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА МЕТОДИКИ	
ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ ОСНОВНОЇ	
ШКОЛИ ЗАСОБАМИ МУЗИЧНОГО ФОЛЬКЛОРУ	
125	
3.1. Розробка діагностичного інструментарію оцінювання сформованості естетичної культури учнів основної школи засобами музичного фольклору	125
3.2. Експериментальна перевірка методики формування естетичної культури учнів основної школи засобами музичного фольклору	145
Висновки до розділу 3.....	162

ВИСНОВКИ.....	166
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	171
ДОДАТКИ.....	190